

Valtioneuvosto asetti 7. huhtikuuta 2022 parlamentaarisen TKI-työryhmän 2022. Työryhmän tehtävänä on laatia kehyskautta pidempi T&K-rahoituksen suunnitelma, toimia T&K-rahoituslain valmistelun seurantaryhmänä sekä seurata kokonaisuudessaan vuonna 2021 toimineen parlamentaarisen TKI-työryhmän linjausten toimeenpanoa. Parlamentaarisen työryhmän pyynnöstä ja työryhmän työn tueksi valtioneuvoston kanslia pyytää Pirkanmaan liitolta, Etelä-Savon ELY-keskukselta ja Oulun kaupungilta kirjallista, mahdollisuuksien mukaan yhdessä laadittua lausuntoa, jossa vastataan seuraavaan kysymykseen:

Miten näette maakuntien liittojen, ELY-keskusten ja kaupunkien roolin Suomen TKI-järjestelmässä tilanteessa, jossa julkista T&K-rahoitusta kasvatetaan T&K-rahoituslain myötä, ottaen huomioon TKI-järjestelmän kokonaisvaltaisen kehittämisen?

Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunto kysymykseen

Yleistä

T&K-rahoituslain vaikuttavan toteutuksen kannalta olisi oleellista kansallisen innovaatorahoituksen ja rakennerahastoihin perustuvan innovaatorahoituksen yhteisen johtamisjärjestelmän luominen. Näin mahdollistettaisiin toisiaan tukevan ja vaikuttavuudeltaan nykyistä tehokkaamman kansallisen innovaatiopolitiikan toteuttaminen.

Maakuntien liittojen rooli

Maakunnan liittojen roolina on luoda toiminnallista ympäristöä ja rahoittaa isoa kuvaa. Maakunnan liiton tehtävänä on myös maakunnan strategisen suunnittelun toteuttaminen ja aluekehitystoiminnan suunnittelu. Samoin älykkään erikoistumisen suunnitelmien tekeminen ja ylläpito kuuluu maakunnan liittojen tehtäviin. Maakuntien liitot voisivat rahoittaa myös investointeja, jotka toimisivat innovaatioalustoina ELY-keskuksen tai Business Finlandin rahoittamissa elinkeinoelämäverkottuneissa tutkimushankkeissa.

ELY-keskusten rooli

ELYillä on Suomessa laajin ja kattavin verkosto, jonka kautta tavoitetaan kaikki innovaatiotoiminnan kannalta relevantit yritykset ja tutkimuslaitokset. Kansallisessa innovaatiopolitiikassa ELYillä on merkittävä rooli esimerkiksi ns. täydentävässä innovaatorahoituksessa. Business Finland suuntaa rahoitusta pääsääntöisesti kasvumoottorien,

ekosysteemirahoituksen ja ohjelmatoiminnan kautta suurille yrityksille, midcap-yrityksille ja arvoverkostoissa toimiville järjestelmätoimittajille. ELY-keskukset voisivat toimia puolestaan edellä mainituissa ohjelmissa kansallisesti pk-yritysten innovaatiotoiminnan rahoittajana, jossa yhdellä päätöksellä voidaan rahoittaa valmisteluvaihe, innovaatiotoiminta, osaamisen kehittäminen sekä aineelliset, että aineettomat investoinnit. Näin varmistettaisiin pk-yritysten mukaan saanti ohjelmalliseen innovaatiotoimintaan.

Toinen merkittävä rooli ELY-keskuksilla tulisi olla ns. pk-yritysten kysyntälähtöisen innovaatiotoiminnan rahoittajana koko maassa. Pk-yritykset muodostavat työllisyyden ja kasvun kannalta merkittävimmän yrityspotentiaalin Suomessa. Näissäkin innovaatiohankkeissa ELY pystyy rahoittamaan yhdellä päätöksellä koko innovaatiohankkeen toteutuksen.

Kolmas merkittävä rooli ELY-keskuksilla tulisi olla teknologiansiirron ja elinkeinoelämäverkottuneen tutkimuksen rahoittajana. Pk-yrityksillä ei ole resursseja hyödyntää esimerkiksi ammattikorkeakoulujen ja tutkimuslaitosten osaamista omassa kasvuliiketoiminnassaan. Rahoittamalla teknologiansiirtoa ja elinkeinoelämäverkottunutta tutkimusta nopeutetaan tutkimusosaamisen ja teknologian käyttöönottoa pk-yritysten kasvuliiketoiminnassa.

Neljäs merkittävä rooli ELY-keskuksilla tulisi olla start-up toiminnan rahoittamisessa mukaan lukien pääomasijoitustoiminnan rahoittaminen.

Kaupunkien rooli

Kaupungeilla on merkittävä rooli innovaatiotoiminnassa: 1) kun kaupungit nostavat esille innovaatiotoiminnan mahdollistavia aitoja kaupunkilaisten kehittämistarpeita, joilla parannetaan kaupunkilaisten arkea, 2) kaupungit toimivat myös osaamisen ja innovaatiotoiminnan sekä yritystoiminnan kehittämisen alustoina. Lisäksi kaupungit voivat luoda innovaatiotoimintaan merkittävää boostia myös suunnittelemalla ja toteuttamalla innovatiivisia hankintoja, joissa voidaan tehdä merkittävää kehittämistyötä. Tällaisissa tapauksissa innovaatiotoiminnan rahoittajat kuten ELY-keskukset ja Business Finland voivat myös rahoittaa yritysten tekemää innovaatiotoimintaa. Kaupungit voivat myös luoda innovaatiotoiminnan mahdollistavaa pk-yrityksille suunnattua palvelua, jolla tuetaan pk-yritysten valmiuksia suunnitella ja hakea innovaatorahoitusta haasteellisiin tki-projekteihin.

Innokaupungit - ekosysteemisopimukset toimivat myös erinomaisena alustana elinkeinoelämäverkottuneen tutkimustoiminnan aktivoijana. Esimerkiksi ekosysteemisopimusten erikoistumisaloilla kaupungit voivat yhdessä alueensa tutkimuslaitosten kanssa aktivoida ja osarahoittaa sellaisia elinkeinoelämäverkottuneita tutkimushankkeita, joiden tuloksia alueen yritykset ja yritykset laajemminkin Suomessa voivat hyödyntää kasvuliiketoiminnassaan.

Mikkelissä 15.12.2022

Jari Mutanen

ylivohtaja

Kalevi Pölönen

yksikön päällikkö